

BUNJEVAČKA I SOKAČKA VILA.

V I E N Č A N J E.

Mletei šume, glasna zvona zveče,
Vesla mašu, čunovi se preče,
A u hitnji i staro i mlado
Iznad svoda rialtova grede
Rek' bi sprema hod u Eldorado ;
A ćete se duž obale rede.

Čemu vika, kuda narod trči
Da sam sebi silom prolaz krči ?
Ili grmi, il' se zemlja trese,
Ili će Mletke da potopi more ?
Niti grmi, nit' se zemlja trese
Nit' ih može da potopi more :

Ali za što gromoglasni zvuci,
Što li rade inozemni puci ?
Tu sinovi mudri Albiona,
Tu nijemi Tevton pored Skita,
Tu veseli Franak do Saksona
I Španjolac roblje jezuita.

A sienom se bjesno Turu vuče
Tu oholi Poljak brke suče
A ponosni Hrvat u odjelu
Kano paun među gayranovi
A po crta i gizlavu čelu —
Oro suri, među sokolovi.
Mletei.

Po perju se razabiru ptice
A nabori divan — kabanice
Hrvata je ponosna odjelo :
Priroda mu daje još tri znaka :
Oči orla, otvoreno čelo
I u boju vrline junaka.

Ali čemu ovi poklisari,
Nešto mora da ima u stvari,
Ili su igre, il' junačko šale ? ...
Svečanost je — običaj otaca
Zvona čiče, dupljeri se pale :
Danas dužda moru prsten bacati.

I s visine oholih čardaka
Glede ko moru gospoda Mletaka,
Kano bozi s olympskih vršina
Kad Anhinsa od danajskog gnjeva
Spasi ljubav plemenita sina
Kome Virgil divnu pjesmu spjeva.

I gle ide sa zlatnoga stola
Hrabri dužda Petar Urseola
I svoga se Bucentavra maša
Da se vienča svečanijem šumom,
A Neptuna ponosila snaša
Priglašuje, da joj bude kumom.

S Bucentavra grme baljemezi
Vilaju se na jamboru stjezi ;
Momće prsten neviestice vinu
Glasovi se sa obale čuju,
Ljuti demir četimice sinu
Nebesa mu vedra odjekuju.

S Bucentavra grme baljemezi
Na jamboru vilaju se stjezi, —
I tiho se put obale šulja
Diljke četa „pred prsima“ sjaje,
Ruke plješću, a more se ljuđa
I na pljesku ruku odojet daje.

Promeću se lakokrile barke
A uz pjesmo Danta i Petrarke
Nečuju se ni valovi mora ;
Svadba prešta, tišina zavlada,
More čuti, nema odgovora ;
S Bucentavra bjelo jedro spada.

Mletei šume, glasna zvona zveče,
Vesla mašu čunovi se preče ;
A šeta se trista djevojaka
Za Hrvatom njine oči sljede
Kad nemogu ljubiti junaka
Neka toke i čelenku glede.

Danilo Medić.

POTOK I RIEKA.

Ukraj gore bistar potok vire,
Tiho, smjerno romonom romoni ;
Nalik nježan vjetrić kap zapire
I svoj hladak naokolo goni.

Bistar potok milo zvučno poje
A jasnim se biserom talasi :
To su pjesme u mladosti moje,
To su moji dragocjeni časi.

Tad mi žiće bistar potok biva,
Serce vriška i vesela riba ;
Sunce, mjesec u njemu odsieva,
Ogledalo čisto vedra neba !

Alj sad potok rieka velja veće
Te izgubi blagi, mjerni pokoj :
Nad njom bura s burom se nadmeće,
Zaman nebu ogledat se u njoj !

Nu što znači ova kerv na vodi ...
Ove kernve medj talasi boje ? ...
Ribo jadna ! ... *) udica te zgodi ...
Ti si mi ranjeno serce moje !

Jukić.

*) Čina se riba vaća.

O D P A D N I Č T V O.

(Spjevo ANI. FRANK.)

Nišť — vjerujte — gorje nije
No odpasti od svog' doma ;
Nišť od toga nij' gadnije
Te strašnije bašť od groma.

Odpadnik bo zatajiva
Svu rodjenu majku dragu,
On se diže njoj protivu —
Nje skrb, ljubav, gazi — blagu.

On zataji majku svoju.
Čistim mliekom ka ga doji,
Koja njega u povoju
K' svoj' ljubavi uzko spoji.

On prezire bratju svoju,
Pogibeljnim njoj postaje. —
Ljubit vazda imo b' koju,
A ne da joj protiv staje.

Ali, sestre ! ko što muža
Odpadničtvo to nakazi :
Znajte, gorje još naruža
Našť krasni spol — njega sgazi.

Ljub'te mile, sestre drage !
Oj, premilu domovinu, —
Neslušajte klete vrage
Ki neshore vam istinu.

BENJAMIN.

S'magjarskoga ponašio T. r. Pletika pić.

(Produženje.)

Jedne večeri, Ljuboslava, koja prva dojde kući, opazi na licu Marićinu da je nešto sumorna, a da joj ide u susret plačnim očima.

— Majka nam leži u postelji bolestna!

— Pa možda nije ni večera gotova? zapita Ljuboslava zlovoljno. Hoćeš li ti večeru spraviti?

— Drage bih volje to činila, ali još neznam kuhati. Evo Benjamin jako plače, ljuljala sam ga, onda sam ga htjela skinuti, a nikako ga nisam mogla uspavati.

Slušaj samo, kako plače tvoje siromašno kumče!

— Čujem, bome to je vrlo dosadna zabava . . . Tim udje u majčinu sobu; Marica ju sledila.

Ivka ležala na postelji, a na licu bi joj mogao čitati da se je već izerpila; ali misli su joj još uvijek budne, premda ju fizična snaga ostavljala. Vidilo se da je nepokojna; mali Benjamin još uvijek plakaše.

— Jesi li ti to, Ljuboslavo? pitaše Ivka slabim glasom.

Ljuboslava stupi bliže k majci.

— Mila kćeri, reče majka, na smrt sam umorna, nemogu se ni na postelji podići . . . večera nije gotova . . . Benjamin zebe pa zato nemože ni da spava, šta ćemo raditi? Jadna žena nije smjela svojoj kćeri zapovjedati, da ovrši kućne poslove, premda je ona sama na toliko umorna, da nemože ništa raditi. Samo je iz daleka htjela opomenuti svoju kćerku. Ljuboslava je međjutim razumljela svoju majku, te joj hladno reče!

— Napokon, kad mora biti, spremi ću večeru, jer će otac i Jozo mrljati, pak onda ću sručiti Benjaminu.

Ivki no sreće olakša, te ona uzdahne; sve će biti u redu u kući.

Ljuboslava bzinom svoje mladjalne dobe naloži vatru, te spremi večeru; uze na krilo maloga si brata i kumče, pa ga sručie.

Umireno i ugrijano diete nedužnim podsmiehom zahvali sestri svojoj na brizi njenoj, što je takodjer i Ljuboslavu ganulo, jer se sagnila prama djetetu, zagrlila ga i poljubi.

— Vidiš Ljuboslavo, Benjamin će te voliti! reče majka, koja je na sve pazila. Mila kćeri, ako umrem, nasmiješ mu uzkratiti svoje pomoći, jer ti je brat i kumče; tvojoj ga brizi izručujem, ako mi Bog tako naredi, da se od vas budem morala dieliti.

Ljuboslava se stresa na ove posve mirno izrečene riječi, podiže oči, te vidje majčinu ljubavju sasvim promjenjeno, blijedo lice, koje se izrazom ljubavi k njoj obraćalo. Sad su joj se pred dušom ukazale sve one majčine radi nje pritrpljene brige, bez sna provedene noći, iza svojih dobro dan i noć neprestano nastojanje; s jedne strane bojala se što će ju izgubiti, s druge joj strane bijaše žao, da joj je za tolike žrtve tako nezahvalna bila. Još ju većma ganilo diete, koje se iz ljubavi na nju oslanjalo.

— Vidiš, mila majko, ti se mnogo mučiš. Neću te više pustiti da u četiri sata ustaješ. Ja ću ustati, otvorit ću dućan spremiti ću zajutrak, ako bude koja haljina za popravu, na večer ću to sručiti, a ti možeš jedan sat prije ići spavati.

— Pa bi li ti sve to uradila?

— Za isto, toga radi budi mirna; neizmerno me boli na sreću kad vidim, kako se gubiš od silnog umora, pa već i smrt spominješ.

— Neću umrieti! — reče utješena Ivka; živjeti ću, da vidim, kako će biti Benjamin kad uzraste. Daj mi ga ovamo, da ga poljubim; a i ti kćeri moja, hodi na grudi moje, ti si dobro diete . . .

Ljuboslava se nježno nasloni na svoju majku, dade joj u ruku malo diete, a majka ljubežljivo zagrlila obadvoje.

Ljuboslavine oči zasuziše; angjeo se čuvar radovao dobroj odluci njenoj, koje su ovaj čas počele u sreću joj niknuti.

III.

Benjamin ostade živ; mati mu po malo ozdravljala i oporavljala se; malo dulje spavala, malo manje se trudila: pa se brzo oporavila. Jako je sretna bila, što je vidila da ju Ljuboslava ljubi i uza nju prijanja, koja dosad pokazivaše da nije baš mnogo marila za nju. Ljuboslava joj postade desnom rukom, vidilo se da i Benjaminu ljubi, svaki suvišni novčić sačuvala bi, da malome svom kumčetu haljinicu i cipelice kupi; njekim ga ponosom vodila po sokaku, pa ako se s kim poznatim sastala, ovako ga predstavljala:

— Ovo je moje kumče!

Premda je diete kadikad i oboljevalo, ipak ga je timarila. Ljuboslavino je srce već bilo predobljeno!

Jedna kriepost uvijek druge za sobom vodi. Ljuboslava je nesamo postala diete majci poslušno, nesamo ljubavju je timarila maloga si brata, nego bijaše i skromna, marljivije bi radila, manje je izdavala na kitnju, i manje je tražila zabave.

Dakle dobra Ivka nije se više jadila sa svoje starije kćeri; ali koliko su ju još vriedjali muž i Jozo! Antunu je još uvijek smetao mali Benjamin; nije osjećao prama ovome djetetu onoga čustva, kojega osjećao prama ostaloj djeci, koja bialu jaka, liepa, i otčev su ponos ponješto izazivala; plač nedužnog djeteta srdio bi ga, a i to mu se činilo samo utvaranje što sestra ljubi i brine se za Benjaminu.

— Ti samo na to diete gledaš, — reče uvredljivo ženi, mi drugi nismo ništa; a i poslove svoje radiš samo odovud odonud.

— Kako mi Bog dao da radim; Antune, ta ovo to malo dietešće ne dira!

— Ne, samo što ti kukaš radi njega, ciele noći bdiješ uz njega, pak onda danju kod posla zaspas! Bome baš smo vrlo trebali te bezposlice!

Jozo nije smio tako govoriti, nego se prama kumčetu tako ponašao, da se Ivki no srce ciepalo.

Međjutim uzprkos svakome plašljivom proročanstvu — jer je Antun uvijek govorio, da je Benjamin vrebac za mačku — diete bez ikakve bolesti navršio prvu godinu; počeo hoditi, koješta natucati; nježno materinje srce opazi odma taj napredak, pa bi kadikad rekla svome mužu:

— Vidiš Antune, djetete nam sve milije postaje; danas je već izreklo rieč: tata.

— Pa zar si mislila, da je niemo?

— Nisam, al ipak se tomu radujem.

Već sám zna hodati.

— Da, kad ga mamiš k sebi s kojekakima poslastičama.

No, Antune, zar smo mi drugčije počeli hodati? Ne-treba kadkada malom djetetu uzkratiti po koju poslasticu.

(Slidi.)

D O P I S.

Kurd, 31-a Listopada, Ko kad majka iza dugih dnevah k sreću majčinom pritišće u dom se vrativše drago čedo svoje, tako na srce slavjansko pritisnuh tebe ja iza duga vremena „bunjevačka i šokačka vilo!“ noseća u krilu svom mile glase „novinah“ bunjevačko-šokačkoga zavičaja našega.

Ti si mi do neba posestrima draga. Od jednoga do drugoga praga ti mi ideš, rodoljube budiš za sreću se, vilo! našu trudiš; pa kako da se pustinjačkomu glasku tvome neodazove harno srce moje?

Iz svih krajevah ugarske kraljevine, kud se širi dični rod naš, trebalo bi da se odazivlju rodoljubiva sra što u većem broju, da ti razmiču krila i pod zviezdnom jutarnjom slavenstva kipe se pod barjak sloge i napredka svoga. A taj barjak ti u viši držiš divne Slave majke čedo milo, bunjevačka i šokačka vilo! Pa me evo i opet iz ovih stranah da se snad grobovah starih Slavjanah, viestniče moj! odazovem vilinomu i tvomu glasu i zadovoljim pravednoj dužnosti svojoj.

Tko bi izbrojio sićane zvijezde nebeskih visinah, bezbrojne kapije morskih nizinah, bezbrojivo lišće zemaljske širine, sićunose zrnje pjeskovite množine, sunčane trake, sniežno pahulje, neba oblake i rosne dragulje, — taj bi izbrojio ljubavne osjećaje, kojimi te na srce svoje pritišće žar ljubavi moje!

Ah! i kako te nebi ljubio, mili liste! kad si se zarodio u našoj pameti, uzgajao našimi čuvstvi, podigao našimi trudi, razširio našim rodoljubjem. Ti nam danica predhodnica, ti budilo duhovah, kažiput sjajni u tmimi narodnoj, podigao slabih, uvjerac samnjajućih, provodič k slobodi putajućih.

Prava nam gaze; na sve strane, — a ti, mili liste! sve to budrim okom pratiš i na sve nas opominješ, da se i nada te i šticionike tvoje vile ruljaju crni oblaci nemile sudbine.

Pa zato i uzdahnu mlado srce, godinama pognuta starca, častna baščovana urednika tvoga na str. 171. ljevičaru subotičkomu o prikrajku redakah pod zvjezdicom sumornom: „A šta će se sbiti... ako ove novine kakogod posrnu, buduće su slabe ruke, koje ih uzdržaju?“

Ne, — viestičie moj! ti nesmeš pasti, ako hoćeš da nepropauemo; a dok tebe vidimo i daicu sjajne tvoje vile gledamo, nam je sudjen prosvjete dan, bio rod naš ma kako žigosan! U odori sirotna tucaka, guslami javorovini o ruči, a pjesmom junaka Marka u glasu, mi ćemo obilaziti jugoslavenske pragove, pokušavati na vratih bijelih dvorah i siromašnih kolibah: gledaj rade benjevačko-šokačkoga sina, krajcara je malen darak, al velika zadužbina! Otresimo se nbitačna sanku, poželjismo od slobode danka!

Blago će se umekšati srce; suzom rodstva pomlaziti oko; glas se čuti dalko i široko: i dok je nas bit će, braćo! i vas!

A tada bile razvezane ruke našim i naše budućnosti zavistnikom; a tada nas osvadjali i mrazili s tronoga Pitije do robja pustopašne Skitijske: mi ćemo veličati svoga Boga, pjevati svoga Marka, grliti Slavu majku, ljubiti posestrimu vilu, kad nas Božja silna moć, pod stiež sloge pušta doć!

Blaž.

SVIM I SVA KOMU.

od A. Kuzniaka.

Kao čovjek kršćanin za dužnost si smatram nastojati, da ne samo ja, nego i bližnji moj, bez razlike, postigne svrhu, za koju ga je Bog stvorio. Ova pako dužnost, kao listu slavnog i ogromnog slavjanskog stabla, koga si prošlostju i junačtvom laskam, te blagodarim sve-višnjem „Tvorecu“ što me takova stvorio, ostaje ponajprije kod milog mi slavskog roda, te kao god što list najprije na svoje stablo sjenu baca: tako i ja kao slavjan sve duševne i tjelesne svoje sile posvećujem „Slavstvu.“ Napokon mi je kao učitelju dužnost presaditi ove u narodo-duševni vrtić i nastojati, da se razgrane i osile proti svim dušmanskim navalam vjetra, te da bujno cvatue razšire mio miris blagostanja i prosvjete u najzabitnijoj kolibici slavskog živovanja. Nu! da nesmisli tko, da se sam iztecam, već navadjajuć ovdje dužnosti svoje, smatram jih kao svojinu svakog svjestnog pojedinca, bio on koje god mu drago časti i stalisa, samo ako je zbilja slavskog stabla list, a ne truhlo i guba na ogromnom dubu. Buduć nam je svim po Begu, rodu i bitisanju jedan te isti cilj, to nastojmo poput listja, koje nepojedince, već uzajemno štiti vlagu stablu svome: da dovedemo ladju prosvete u željnu luku sretno budućnosti.

Jedna lastavica nečini proljeća. Par listovah neobrani stablo od sunčane žege, isto tako: dva, tri domoljuba, bez dobre volje ostalog naroda, ma oni žrtvovali isti svoj život, preko dušmanskih zaprekah, kojih žali bože u istoj našoj sredini dosta imade, neuzpnu domovinu na uzvišeni stepen željne blagodati. Sikira bez drva, ništa drvu nenahudi; no čim se na drvo nasadi, obara i najgromnija stabla, Isto tako, vanjski dušmanin, bez domačeg izdajice, naliči muhi,

koja se grozi spavajućem lavu. Podpunoma se daklo možo tvrditi, da je jedan domaći dušmanin gorji od stočinu stranih, te dok god jim bude traga, jao tebi domovino draga!

Što nam je dakle činiti, da se barem budući narastaj od toli gadna kukolja očisti? te da se čist i nepokvaren po zlatnoj lestvi sloge i požrtvovanja toli nužnog hambara dovine, u kojem mu je na ovom i na onom svjetlo sreća i blagostanje već unapred zajamčeno. Potrebno nam je spoznanje samoga sebe, koje je pol puta do željene svrhe.

Probudi li se u puku samosvjest, narodan ponos, ljubav i požrtvovanje svojemu, a štovanje k tudjemu, onda mu nenahude više ni najokrutnije mreže dušmanskih busija, od koje god mu drago strane postavljene. To će pako najlaglje postići, prigrljenjem čista i junačku desnicu, postaviše, da stražu stražimo, dočim oni u vlastitom našem posjedu, zapjevaše pjesmu tudjenicu, koja se malo po malo, kao kuga uvuče i u isti čisti naš hrvatski lug i unjem uzdižuću se selisku kolibicu. Što prije, u školah i svih javnih uređih, kao i kod vojničtva, što jednim djelom i dan danas još vlada, uvedoše oni svoj jezik, dočim domačeg od pravise, pod siromašnim gunjcem, kopati, orati i ceste batudirati, te tako i zbilja postigoše za čim težiše.

Zar nemorade tada mnogi i mnogi domeljub, suzium okom zadnji hrvatskim žuljem stečeni krajcar, uložiti, proti budućnosti otačbine svoje? izučiv si čedo u tudjem dubu, samo da mu tako službicom kakovom budućnost olahkoti, koj je većinom kašnje na sve-obštu žalost poput poturice nadkrililo u mržnji roda svoga, istog tudjanina. Nije dakla čudo, što se još idanaske nadje po gdje koj sebičnjak, koji više trbuhu za volju, nego li dobro naroda, vrsi najsvetije si pravo „Izbora“. Takov svaki, jest plod spomenute doba, kakovog nas u buduće Bože oslobodi. Tako isto biva još i dan danas sa vojničkim staljšem. Koliki otac i kolika mati zaželi, da jim sin više njemački nego li naški uči, samo da tako vojničku budućnost olahkoti. Pa što od tada većinom sljedi?

To, da povratio se izslužen vojniki kući, ako je još kaprol, naliči više gornjo njemačkom strancu, nego li domačem sinu. Taj ti pun tudje nadutosti, diže glavu poput prazne buče, prezirne susjeda svoga, koj tobože prost, neznasmandrikovati i naruglo iznašati milo mu majčino slovo. On ti izbjegava čisto i nepokvareno seljačko društvo, (što i pravo čini, da ga nepokvari,) pak se bezobrazno uvlači u odličnije krugove, od kuda više puta i bez rubca obrisan projde. Premda mu svaki zamjera, to ipak mnogo putah neostaje bez gadnih posljedica, kod ostale mladeži, koja se lahko-mišljeno često za tako šarenim jezikom povede. Nepobudi li takov u mnogomu, pohljepu za tudjim? dočim u svakom sastanku iz njegovih ustijuh, drugo nečuješ, nego lažljivo izkičen i svimi hvalami obasipan način života i običaje tudjih narodah, dočim svojinu glupostju zaodjeva, neznajuć, da je upravo on i njemu sličan uzrok, što mu susjed i rođeni brat bolje neživi. Jasno je dakle, kao vedar dan, da si uzet narod jezik, bačio ga u ždrelo propasti, u koju se kašnje i nehotice sam samcat sve dalje strovaljuje. Nu, sada nastadoše druga vremena, sad nam je posvuda osim još kod vojničtva materino slovo zajamčeno. Nastojmo dakle, da upravo onim istim putem iz tamne propasti izajdemo, kojim su nas u nju, za ljubav, dušmanii uveli. To jest, putem govora. Osvjestimo se, te prezirno izpljuvavimo iz ust' naših, na silu nam nariuto slovo, te mjesto njega velikom slavom uzvisimo naše, dosada većinom u seljskoj zaboravi i pastirskoj nevinosti boraveće omilje. Negradimo kotac, kako što no ga je gradio i otac, već žurnim korakom u bratinskoj slogi nastojmo uz svoje, da nas tako nepripravne i opet sebi na štetu i vječnu sramotu nezateku, i nesložne, na mejdanu dušmanii naši. Nemožemo niti nesmiemo zakopati talente, koje nam je bog povjerio, ako neželimo biti zbilja žrtva tudje pohljepce.

Zato napred! Svakomu izmed nas, neka sjaje kano zlatan napis na vedrom mu čelu „Napred“ jer po nadpredku samo moći ćemo stupiti u obećanu zemlju boljeg života. Kao što svjetla luč uništuje noćnu tminu; tako isto i prosvjeta čovječijeg razuma razpršuje sve predsude i zapreke na suznoj ovoj dolini, kano i s one strane groba, vragomu mu postavljene.

Crkva, koja zauzimalje prvo mjesto u duši slavljanina, može ponajviše ktomu doprineti, s razloga, što joj je neograničeno povjerenje u narodu spasonosnim „Isukrstovim“ naukom zajamčeno, za koj je pripravan svaki sljednji slavjan i život žrtvovati, a kamo li ne, njezine spasonosne i blagonosne naloge izvršavati. Toga radi, provoditelji njezini, koje Vas je Bog postavio, da bdijete nad sudbinom ljudskom, uz nastojte živom rečju, koja od srea, do srea dopire, svakom prilikom, u crkvi ili izvan nje, osvjeđočiti povjerene Vam duševne ovčice, o krvavoj potrebi, dobrih i na narodnom duhu osnovanih narodnih školah, koje će kadre biti iz mladog narastaja učiniti napredne za slavu borioce. Dapače i štrogostju se poslužite, te nepripustite ženitbenom salsišu mladež obojega spola, koja nedokaže, da je takove dobrim uzpjehom svršila. Škola pako, neka bude zbilja škola, nerasmo za djecu već i za odraslije. — Toga — radi nebi sgorjega bilo, da iztupiv mladež iz narodnih školah, takove i opet polazi sve do vreme ženidbe, ito : muzikaci po nedeljah, mjesto, da zlatno vreme po mehanah, plesovih i bog zna kud sve netrate, neka bi posvetili nauku. Djevojčice pako drugi koj, zato prekladnji dan. Prigovorit će mi može biti tomu, koj štovanih čitateljah. No ja velim : Nije li gorak ljek najljekovitiji? Nemože li to spočetka poteško, s vremenom uviknuv se, lahkim, nu svakako spasonosnim postati? U dobroj volji mogućnosti leži. Osim crkve i škole dužnost je svakog domoljuba, krećiti put narodnoj prosvjeti. Bogatiji neka to čine, razprostranjivanjem po narodu poučnih knjigah i korisnih novinah, a siromasniji, neka mu iste u zimskih večernjih sastancu, čitaju razlažu i tome ga za sretniji život pripravljavu. Složno, dakle na polje prosvjete, svi, nezalimo truda, jer na trudu žito rodi, a omucei grozđje visi. Neka nas vodi u tom poduzeću poslovice sv. Pavla. Kušajte sve i sadrzite ono, što je najbolje. *)

Knjizevnost.

Po nedostatku (Mangel) nadbiskupie Kalačke kako i drugih naših biskupiah, višeputi biva, da se na kapelanie slavenske kapelani, šta više višeputi po milosti pokrovitelja (patrona) i župnici postave takovi, koji iz jezika slavenskog samo toliko znadu, koliko su valjda od matere, iliti po slučaju od prostih ljudih, i to da rekнем! sa svim prosto (culinariter) naučili, a sa književnim jezikom nisu se nikad bavili, te tako jim teško pada overšivati dužnosti kod puka bunjevačko-šokačkoga, jer pręznaju da pravo piše Š. B. V. kad veli na to pitanje: Kakovim jezikom treba da se govori u crkvi? U crkvi katoličkoj propovieda se javno rieč Božja i. t. d. Što se propovjedi tiče, treba Svećeniku jezika obradjena i ugladjena, kojim se već štogod piše; odkudamubo ugladjenji izraz (izgovor) ako nije jezik gladjen i. t. d. (Zagr. Kath. List 1859. Br. 46.) — A to je isti položaj i učitelja naših.

Ovoj nevolji prępomoći, smislio sam putem Bunjevački Šokačkih Novinah upoznate činiti one knjige, koje budi kao propovjedi (pridike) katekese ili zabavno poučne knjige, tako sveštenikom (popom) kako i učiteijem i učenikom za pomoć služiti mogu.

I to za Sveštenike, izvan onih, koje su po g. Blažu Modrošić u 18. Br. ovih Novinah pręporučene, mogu se na-

*) Srdačno pozdravljamo g. Učitelja na ovom trudnom polju, i skrušeno molimo svemoćnog: da ovakov duh ulie u naše učitelje, pak će biti spašen naš rod. Ured.

pomenuti još i sljedeće knjige, i to od starjih Spisateljah (auctor).

„S. Govorenja“ Tomikovich 1 svezak.

„Dušu čuvajte“ od Martina Biró.

„Uputjenja katoličanska“ pręvedena od O. Ivana Velekianovich 1788. 3 svezka. Cathecetica.

„Utočište B. D. Marie“ od Antuna Kanižlić 1759.

„S. Govorenja pedeset“ 1797.

„Kamen Pravi“ o uzroku razstavljenja Crkve istočne i zapadne, od Antuna Kanižlić 1780.

„Od svakoga pomalo, iliti kratko opisivanje života, mučenstva i slave pravih i Svetih priateljah Božjih od Gjure Rapić 1764.

„Ručna knjižica.“ (Ritual) 1837.

A od novih Spisateljah.

„Blizanci i Trešnje“ od duh mladeži privedeno iz Selmidovich pisah za mladež ima 140 l. Ciena je 20 n.

„Certice i pripoviesti o sisavcih“ sa 66. bojadisanih slikah. Od Venceslava Zabož Mašik. Ciena 40 n.

„150 čudoredni pripovedakah za mladež obojega spola. Pręvedeno od J. Filipović. Ciena 50 n.

„Evangelistar“ nasvietlo iznešen po Franji Rački. Ciena 4 fr.

„Robinzon Kruzoe“ s 52 slike. Ciena 50 n.

„Zemljopis trojedne Kraljevine“ od Mašika. Ciena 70 n. Ponješto mogu ga i naši učitelji potrebovati.

„Spisi za puk“ od Mijata Stojanovića. Ciena 50 n.

„Aždaja sedmoglavna“ proti 7 glavnih griah, drugi-put na vidik izneo David Starčević. Ciena 1 fr.

„Obredoslovica“ t. j. obredi (ceremonie) i običaji kath. Crkve za mladež od Dr. Auselmo Riecker za niže gymnasia i realke namienjena.

„Šbirka od preko 4000 narodnih posloviceah, riecih i izrazah“ protumačenih kakojih narod sam shvaća, razumije i uporavlja, od Mijata Stojanovića. Ciena 1 fr. 50 n.

„Kriepost premaže bogatstvo“ igra u 3 čina, preveo Miroslav Golš. Ciena 30 n.

„Igrokaza za mladež“ preveo J. Filipović.

Zemljopis i povjestnica Austrijskih zemaljah. Napisao Venceslav Zabož Mašik. Ciena 25 n.

„Obća Povjestnica“ Dr. Bumüllera, za mladež nastavio jedan domorodac. Ciena 1 fr.

„Kućni pravoslavac“ za kućevnog priatelja svakom dobru. Ciena 1 fr. 50 n.

„Vazetje Sigeta Grada“ složeno po Barni Karnarutiću Zadraninu. Ciena 50 n.

„Mjestopisni riečnik“ trojedne kraljevine od Vinka Sabljara. Ciena 4 fr.

„Historia književnosti naroda hrvatskoga i srbskoga. Napisao V. Jagić. Ciena I. knjigi 1 fr. 20 n.

„Liljan“ zabavnik za mladež. Ciena 60 n.

„160 pesamah“ za porabu školsku, crkvenu i domaću. Ciena 40 n.

„Zornica ili zbirka čudorednih i zabavnih priepoviedakah I snopić. Priredio Janko Tomić. Ciena 30 n.

„Slicke iz domačega života slavonskoga naroda i iz prirode“ od Mijata Stojanovića.

„Filotea.“ Ciena 63 n.

„Katekeze Gruber“. Ciena 1 fr.

„Važni uzroci s kojih Gospodina Isukersta Spasitelja našega nada sve ljubiti moramo i njeka spasonosna sredstva, kojimi se ova ljubav probuditi može.“ Preveo Antun Kanižlić požezanin i družbe Isusove Misnik, a preradio jedan Svećenik. Ciena 40 n.

„Nauka katoličke vjere“ po svezak 1 fr. 20 n. od Ferde Filipovića.

„Politika za svakoga čovika“ spisano od O. Petra Bakule Hercegovca. Ciena 1 fr. 50 n.

(Slidi.)